

คู่มือเกี่ยวกับงานวินัยและนิติการ
การร้องเรียน/มาตรการจัดการเรื่องร้องเรียน/ร้องทุกข์
/การอุทธรณ์/การฟ้องคดีปกครอง
สำหรับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาและบุคคลทั่วไป

กลุ่มบริหารงานบุคคล (งานวินัยและนิติการ)
สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสตูล

คำนำ

สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสตูล ได้จัดทำคู่มือการดำเนินการเกี่ยวกับวินัยและนิติการ สำหรับ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ซึ่งมีเนื้อหาเกี่ยวกับวินัย การอุทธรณ์ การร้องทุกข์ และคดีปกครอง โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อเป็นคู่มือในการปฏิบัติงาน และให้ความเป็นธรรมแก่ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ทั้งนี้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา จำเป็นต้องมีความรู้เกี่ยวกับกฎหมายและเบียบแบบแผนของทางราชการและจะทำให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เกิดประสิทธิผล ไม่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ทางราชการ

กลุ่มบริหารงานบุคคล (งานวินัยและนิติการ)
สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสตูล

สารบัญ

	หน้า
ความเป็นมาและความสำคัญ	๑
กรณีวัยข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา	๒
ไทยทางวินัย	๓
การลงโทษทางวินัย, บัตรสอนที่หักการร้องเรียน	๔
การดำเนินการเมื่อถูกแต่งตั้งกรรมการสอบทางวินัย, การคัดค้านกรรมการสอบสวน	๕
วิธีการคัดค้านผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน, ลำดับขั้นตอนการสอบสวน, ผู้มีอำนาจสั่งลงโทษ	๖
กรณีตัวอย่างกรณีความผิดและระดับโทษ	๗
การอุทธรณ์คำสั่งลงโทษ	๘
สิทธิของผู้อุทธรณ์	๙
สิทธิของผู้อุทธรณ์กรณียกอุทธรณ์หรือเปลี่ยนแปลงโทษ	๑๐
ผลของคำวินิจฉัยอุทธรณ์, อุทธรณ์ที่ไม่อาจรับไว้พิจารณาได้	๑๑
ตัวอย่างการเขียนคำอุทธรณ์	๑๒
การร้องทุกข์	๑๓
ตัวอย่างคำร้องทุกข์	๑๔
คดีปกของและการฟ้องคดีปกของ	๑๕
คำฟ้องคดีปกของและการยื่นคำฟ้องคดีปกของ	๑๖
ตัวอย่างแบบคำฟ้องคดีปกของ	๑๗
หลักเกณฑ์และมาตรการจัดการเรื่องร้องเรียน	๑๘

แนวทางการปฏิบัติงานตามคู่มือการดำเนินการเกี่ยวกับงานวินัยและนิติการ

๑. ความเป็นมาและความสำคัญ ตามที่พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม กำหนดการดำเนินการทางวินัยไว้ เนื่องจากข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ซึ่งเป็นบุคคลที่มีความสำคัญและต้องปฏิบัติตามเป็นแบบอย่างต่อผู้เรียน ชุมชน และสังคม ดังนั้นข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาควรมีความรู้ความเข้าใจและตระหนักรถึงบทบาทหน้าที่ของตนเป็นอย่างดี โดยเฉพาะเกี่ยวกับการดำเนินการทางวินัย การร้องเรียน การร้องทุกข์ การอุทธรณ์ การดำเนินการคดีปกครอง และกฎหมายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับตน เพื่อสามารถทำให้การปฏิบัติงานของ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล ตลอดจนสามารถการปฏิบัติงานให้ได้ มาตรฐานถูกต้อง โปร่งใส และเป็นธรรม และจะเป็นประโยชน์ในการเสริมสร้าง ความรู้ ความเข้าใจ อันจะ ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา และเจ้าหน้าที่ ซึ่งปฏิบัติงานในส่วนราชการ หน่วยงานการศึกษาต่าง ๆ และผู้ที่เกี่ยวข้องมากยิ่งขึ้น

๒. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อเป็นคู่มือในการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับงานวินัยและนิติการ กลุ่มงานบริหารงานบุคคล
๒. เพื่อเป็นการแก้ไขเยียวยาบรรเทาและให้ความเป็นธรรมแก่ข้าราชการครูและบุคลากร ทางการศึกษา
๓. เพื่อให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษามีคุณธรรม จริยธรรม และปฏิบัติงาน อย่างถูกต้อง

๓. การรักษาวินัยและจรรยาบรรณของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

วินัยและการรักษาวินัย

วินัย เป็นกฎเกณฑ์ ข้อบังคับที่ต้องปฏิบัติตาม หากฝ่าฝืนอาจต้องรับโทษ

วินัย หมายถึง การควบคุมความประพฤติของคนในองค์การให้เป็นไปตามแบบที่พึงประสงค์

วินัยข้าราชการ คือ แบบแผนความประพฤติที่กำหนดให้ข้าราชการควบคุมตนเองและควบคุม ผู้ใต้บังคับบัญชาให้ประพฤติดีปฏิบัติ ละเอียด ประพฤติในทางไม่ชอบไม่ควร

ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา หมายความว่า บุคคลซึ่งได้รับการบรรจุแต่งตั้ง ตามพระราชบัญญัตินี้ (พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ.๒๕๔๗) ให้รับราชการโดยได้รับเงินเดือนจากเงิน俸ประจำแผ่นดิน งบบุคลากรที่จ่ายในลักษณะเงินเดือนใน กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา กระทรวงวัฒนธรรมหรือกระทรวงอื่นที่กำหนด ในพระราชบัญญัติ

ข้าราชการครู หมายความว่า ผู้ที่ประกอบวิชาชีพซึ่งทำหน้าที่หลักทางด้านการเรียนการสอน และส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยวิธีการต่างๆ ในสถานศึกษาของรัฐ

บุคลากรทางการศึกษา หมายความว่า ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารการศึกษา รวมทั้ง ผู้สนับสนุนการศึกษาซึ่งเป็นผู้ทำหน้าที่ให้บริการ หรือปฏิบัติงานเกี่ยวนেื่องกับการจัดกระบวนการเรียน การสอนการนิเทศ การบริหารการศึกษา และปฏิบัติงานอื่นในหน่วยงานการศึกษา

วินัยข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา กำหนดໄວ่ในหมวดที่ ๖ วินัยและการรักษา
วินัย มาตรา ๘๒ ถึง มาตรา ๙๗ พระราชนูญติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
พ.ศ. ๒๕๔๗ และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑

วินัยข้าราชการครู

มาตรา ๘๒ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องรักษาวินัยที่บัญญัติ
เป็นข้อห้าม และข้อปฏิบัติໄວ่ในหมวดนี้โดยเคร่งครัดอยู่เสมอ

มาตรา ๘๓ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องสนับสนุนการปกครองในระบบ
ประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยด้วยความบริสุทธิ์ใจ
และมีหน้าที่วางรากฐานให้เกิดระบบการปกครองเช่นว่านั้น

มาตรา ๘๔ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องปฏิบัติหน้าที่ราชการด้วยความ
ซื่อสัตย์สุจริต เสมอภาคและเที่ยงธรรม มีความวิริยะ อุตสาหะ ขยันหมั่นเพียร ดูแลเอาใจใส่ รักษาประโยชน์
ของทางราชการ และต้องปฏิบัติตามมาตรฐานและจรรยาบรรณวิชาชีพอย่างเคร่งครัด

ห้ามมิให้อาศัยหรือยอมให้ผู้อื่นอาศัยอำนาจและหน้าที่ราชการของตนไม่ว่าจะ
โดยทางตรง หรือทางอ้อม หากประโภชน์ให้แก่ตนเองหรือผู้อื่นในการปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ราชการ
โดยมิชอบเพื่อให้ตนเองหรือผู้อื่นได้รับประโยชน์ที่มิควรได้เป็นการทุจริตต่อหน้าที่ราชการเป็นความผิดวินัย
อย่างร้ายแรง

มาตรา ๘๕ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องปฏิบัติหน้าที่ราชการให้เป็นไป
ตามกฎหมาย ระเบียบแบบแผนของทางราชการและหน่วยงานการศึกษา มติคณะรัฐมนตรี หรือนโยบายของ
รัฐบาลโดยถือประโยชน์สูงสุดของผู้เรียน และไม่ให้เกิดความเสียหายแก่ทางราชการ

การปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยจงใจไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบแบบแผนของทาง
ราชการและหน่วยงานการศึกษา มติคณะรัฐมนตรีหรือนโยบายของรัฐบาล ประมาทเลินเลือหรือขาดการเอาใจ
ใส่ระมัดระวังรักษาประโยชน์ของทางราชการ อันเป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง
เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง

มาตรา ๘๖ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องปฏิบัติตามคำสั่งของ
ผู้บังคับบัญชาซึ่งสั่งในหน้าที่ราชการโดยชอบด้วยกฎหมายและระเบียบของทางราชการ โดยไม่ขัดขืนหรือ
หลีกเลี่ยงแต่ถ้าเห็นว่า การปฏิบัติตามคำสั่งนั้นจะทำให้เสียหายแก่ราชการ หรือจะเป็นการไม่รักษาประโยชน์
ของทางราชการจะเสนอความเห็นเป็นหนังสือภายในเจ็ดวัน เพื่อให้ผู้บังคับบัญชาทบทวนคำสั่งนั้นก็ได้และเมื่อ
เสนอความเห็นแล้ว ถ้าผู้บังคับบัญชาไม่เป็นหนังสือให้ปฏิบัติตามคำสั่งเดิม ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาจะต้อง
ปฏิบัติตาม

การขัดคำสั่งหรือหลีกเลี่ยงไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชา ซึ่งสั่งในหน้าที่ราชการ
โดยชอบด้วยกฎหมายและระเบียบของทางราชการ อันเป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง
เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง

มาตรา ๘๗ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องตรงต่อเวลา อุทิศเวลาของตน
ให้แก่ ทางราชการและผู้เรียน จะลงทะเบียนหรือทดสอบทั้งหน้าที่ราชการโดยไม่มีเหตุผลอันสมควรใด้

การละทิ้งหน้าที่หรือหอดทิ้งหน้าที่ราชการโดยไม่เหตุผลอันสมควร เป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง หรือการละทิ้งหน้าที่ราชการติดต่อในคราวเดียวกันเป็นเวลาเกินกว่าสิบห้าวัน โดยไม่มีเหตุผลอันสมควรหรือโดยมีพฤติกรรมยังแสดงถึงความจงใจไม่ปฏิบัติตามระเบียบของทางราชการเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง

มาตรา ๘๕ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องประพฤติเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน ชุมชน สังคม มีความสุภาพเรียบร้อย รักษาความสามัคคี ช่วยเหลือเกื้อกูลต่อผู้เรียนและระหว่างข้าราชการด้วยกันหรือผู้ร่วมปฏิบัติราชการ ต้อนรับ ให้ความสะดวก ให้ความเป็นธรรมแก่ผู้เรียนและประชาชนผู้มาติดต่อราชการ

การกลั่นแกล้ง ดูหมิ่น เหี้ยดหมาย กดซี หรือช่มแหงผู้เรียน หรือประชาชนผู้มาติดต่อราชการ อย่างร้ายแรง เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง

มาตรา ๘๖ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องไม่กลั่นแกล้ง กล่าวหา หรือรังเรียนผู้อื่นโดยปราศจากความเป็นจริง

การกระทำตามวรคหนึ่ง ถ้าเป็นเหตุให้ผู้อื่นได้รับความเสียหายอย่างร้ายแรงเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง

มาตรา ๘๐ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องไม่กระทำการหรือยอมให้ผู้อื่นกระทำการประโภชณ์อันอาจทำให้เสื่อมเสียความเที่ยงธรรมหรือเสื่อมเสียเกียรติศักดิ์ในตำแหน่งหน้าที่ราชการของตน

การกระทำตามวรคหนึ่ง ถ้าเป็นการกระทำโดยมีความมุ่งหมายจะให้เป็นการช้อขายหรือให้ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งหรือวิทยฐานะโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย หรือเป็นการกระทำอันมีลักษณะเป็นการให้ หรือได้มาซึ่งทรัพย์สินหรือสิทธิประโยชน์อื่น เพื่อให้ตนเองหรือผู้อื่นได้รับการบรรจุและแต่งตั้งโดยมิชอบ หรือเสื่อมเสียความเที่ยงธรรม เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง

มาตรา ๘๑ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องไม่คัดลอกหรือลอกเลียนผลงานทางวิชาการของผู้อื่นโดยมิชอบ หรือนำมาผลงานทางวิชาการของผู้อื่น หรือจ้าง وان ใช้ผู้อื่นทำผลงานทางวิชาการเพื่อไปใช้ในการเสนอขอรับปุรุงการกำหนดตำแหน่ง การเลื่อนตำแหน่ง การเลื่อนวิทยฐานะหรือการให้ได้รับเงินเดือนในระดับที่สูงขึ้น การฝ่าฝืนหลักการดังกล่าว又 เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง

ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ร่วมดำเนินการคัดลอกหรือลอกเลียนผลงานของผู้อื่นโดยมิชอบ หรือรับจัดทำผลงานทางวิชาการไม่ว่าจะมีค่าตอบแทนหรือไม่ เพื่อให้ผู้อื่นนำผลงานนั้นไปใช้ประโยชน์ในการดำเนินการตามวรคหนึ่ง เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง

มาตรา ๘๒ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องไม่เป็นกรรมการผู้จัดการ หรือผู้จัดการ หรือดำรงตำแหน่งอื่นใดที่มีลักษณะงานคล้ายคลึงกันนั้นในห้องหุ้นส่วนหรือบริษัท

มาตรา ๘๓ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องวางแผนเป็นกลางทางการเมืองในการปฏิบัติหน้าที่ และในการปฏิบัติการอื่นที่เกี่ยวข้องกับประชาชน โดยต้องไม่อ้างอานเจ้าและหน้าที่ราชการของตนแสดงการฝ่าฝืน ส่งเสริม เก็บอุป สนับสนุนบุคคล กลุ่มบุคคล หรือพรรคการเมืองใด

ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องไม่เข้าไปเกี่ยวข้องกับการดำเนินการใดๆ อันมีลักษณะเป็นการทุจริตโดยการซื้อสิทธิหรือขายเสียงในการเลือกตั้งสมาชิกรัฐสภาสมาชิกสภาท้องถิ่นผู้บริหารท้องถิ่นหรือการเลือกตั้งอื่นที่มีลักษณะเป็นการส่งเสริมการปกครองในระบอบประชาธิปไตยรวมทั้ง

จะต้องไม่ให้การส่งเสริม สนับสนุน หรือซักจุ่งให้ผู้อื่นกระทำการในลักษณะเดียวกัน การดำเนินการที่ฝ่าฝืน หลักการดังกล่าวนี้ เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง

มาตรา ๙๔ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องรักษาชื่อเสียงของตน และรักษาเกียรติศักดิ์ของตำแหน่งหน้าที่ราชการของตนให้เสื่อมเสียโดยไม่กระทำการใดอันได้ชื่อว่าเป็นผู้ประพฤติชั่ว

การกระทำความผิดอาญาจนได้รับโทษจำคุก หรือโทษที่หนักกว่าจำคุก โดยคำพิพากษาถึงที่สุด ให้จำคุกหรือให้รับโทษที่หนักกว่าจำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท หรือความผิด ลหุโทษหรือกระทำการอื่นใดอันได้ชื่อว่าเป็นผู้ประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง

ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่เสพยาเสพติดหรือสนับสนุนให้ผู้อื่นเสพยาเสพติด เล่นการพนันเป็นอาชันหรือกระทำการล่วงละเมิดทางเพศต่อผู้เรียนหรือนักศึกษามิ่วงร้ายในความดูแลรับผิดชอบของตนหรือไม่ เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง

มาตรา ๙๕ ให้ผู้บังคับบัญชาเมืองน้ำที่เสริมสร้างและพัฒนาให้ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชา มีวินัยป้องกัน มิให้ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชากระทำผิดวินัย และดำเนินการทางวินัยแก่ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาซึ่งมีกรณีอันมีมูลที่ควรกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัย

การเสริมสร้างและพัฒนาให้ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชา มีวินัยให้กระทำโดยการปฏิบัติตามเป็นแบบอย่างที่ดี การฝึกอบรม การสร้างขวัญและกำลังใจ การลงใจ หรือการอื่นใดในอันที่จะเสริมสร้างและพัฒนาเจตคติ จิตสำนึก และพฤติกรรมของผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาให้เป็นไปในทางที่มีวินัย

การป้องกันมิให้ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชากระทำผิดวินัยให้กระทำโดยการเอาใจใส่สังเกตกรณี และจัดเหตุที่อาจก่อให้เกิดการกระทำผิดวินัยในเรื่องอันอยู่ในวิสัยที่จะดำเนินการป้องกันตามควรแก่กรณีได้

เมื่อปรากฏกรณีมีมูลที่ควรกล่าวหาว่าข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาผู้ได้กระทำผิดวินัยโดยมีพยานหลักฐานในเบื้องต้นอยู่แล้ว ให้ผู้บังคับบัญชาดำเนินการทางวินัยทันที

เมื่อมีการกล่าวหาโดยปรากฏตัวผู้กล่าวหาหรือกรณีเป็นที่สงสัยว่าข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาผู้ได้กระทำผิดวินัยโดยยังไม่มีพยานหลักฐาน ให้ผู้บังคับบัญชาปรับดำเนินการสืบสวนหรือพิจารณา ในเบื้องต้นว่ากรณีมีมูลที่ควรกล่าวหาว่าผู้นั้นกระทำผิดวินัยหรือไม่ ถ้าเห็นว่ากรณีไม่มีมูลที่ควรกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยจึงจะยุติเรื่องได้ ถ้าเห็นว่ากรณีมีมูล ที่ควรกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยก็ให้ดำเนินการทางวินัยทันที

การดำเนินการทางวินัยแก่ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาซึ่งมีกรณีอันมีมูลที่ควรกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัย ให้ดำเนินการตามที่บัญญัติไว้ในหมวด ๗

ผู้บังคับบัญชาผู้ได้ลงรายไม่ปฏิบัติหน้าที่ตามมาตราหนึ่งและตามหมวด ๗ หรือมีพฤติกรรมปอกป่อง ช่วยเหลือเพื่อมิให้ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาคุกคุมโดยทางวินัย หรือปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวโดยไม่สุจริตให้ถือว่าผู้นั้นกระทำผิดวินัย

โทษทางวินัย

โทษทางวินัย มี ๕ สถาน ตามมาตรา ๙๖ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ ดังนี้

วินัยไม่ร้ายแรง ได้แก่ ภาคทัณฑ์ ตัดเงินเดือน และ ลดขั้นเงินเดือน

วินัยร้ายแรง ได้แก่ ปลดออก ไล่ออก

ผู้ถูกลงโทษให้ปลดออก มีสิทธิได้รับบำเหน็จบำนาญ เสมือนลาออกจาก การสังกัดออกจากราชการ ไม่ใช่โทษทางวินัย

การลงโทษทางวินัย

ว่ากล่าวตักเตือน, ทำทัณฑ์บ่น(ไม่ถือว่าเป็นโทษทางวินัย) ให้ในกรณีที่เป็นความผิดเล็กน้อย และเป็นความผิดครั้งแรก

ภาคทัณฑ์ ใช้ลงโทษในกรณีที่เป็นความผิดเล็กน้อยหรือมีเหตุอันควรลดหย่อน ซึ่งไม่ถึงกับต้องถูกลงโทษตัดเงินเดือน และเป็นความผิดที่ไม่ใช่ความผิดครั้งแรก

ปลดออก, ไล่ออก ใช้ลงโทษในกรณีเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรงเท่านั้นตามความผิดร้ายแรงแห่งกรณีถ้ามีเหตุอันควรลดหย่อนจะนำมาประกอบการพิจารณา ลงโทษก็ได้แต่ห้ามไม่ให้ลงโทษต่ำกว่าปลดออก

แต่ถ้าเป็นความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ราชการและฐานละทังหน้าที่ราชการเกินกว่า ๑๕ วัน โดยไม่มีเหตุอันสมควรและไม่กลับมาปฏิบัติหน้าที่ราชการอีกเลย คณะกรรมการต้องมีเหตุผลหย่อนก์ห้าลงโทษไม่ต่ำกว่าไล่ออก

บัตรสนเทห์กับการร้องเรียน

ในสังคมมนุษย์ย่อมมีความรัก ความชังเป็นธรรมดា และในแวดวงข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่เข่นกัน ย่อมจะมีการร้องเรียน ก้าวหน้าราชการ พนักงานหรือลูกจ้างอยู่เสมอ หน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่บังคับบัญชาจะมีการดำเนินการสืบสวนหาข้อมูลเบื้องต้นเสียก่อนที่จะดำเนินการประการอื่นต่อไปตามอำนาจหน้าที่ ในการร้องเรียนกล่าวหากัน ย่อมมีทั้งผู้ที่เปิดเผยตัวเอง หรือไม่เปิดเผยตัวเองมาในรูปแบบของบัตรสนเทห์ไม่ลงชื่อหรือลงชื่อไม่จริงก็ได บางครั้งก็เป็นตัวพิมพ์ บางครั้งก็เป็นลายมือปั๊ว ในประเด็นนี้ คณะกรรมการต้องกำหนดหลักเกณฑ์และแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการร้องเรียนกล่าวโทษข้าราชการให้โดยสรุปว่า

๑. เมื่อผู้บังคับบัญชาได้รับเรื่องกล่าวโทษ ให้ถือเป็นความลับ หากเป็นบัตรสนเทห์ให้พิจารณาเฉพาะรายที่ระบุหลักฐาน กรณีแวดล้อมปราภูมิชัดแจ้ง ตลอดจนเข้าพยานบุคคลแน่นอนเท่านั้น

๒. ให้ส่งสำเนาเรื่องดังกล่าวโดยปิดชื่อผู้ร้องให้ผู้บังคับบัญชาของผู้ถูกกล่าวโทษดำเนินการสืบสวนทางลับ หากไม่มีมูล ก็ให้ยติเรื่องหากกรณีมีมูล ก็ให้ดำเนินการทั้งคดีอาญาและวินัยแล้วรายงานให้ผู้บังคับบัญชาที่ส่งเรื่องมาทราบด้วย

๓. ให้ผู้บังคับบัญชาที่รับเรื่องร้องเรียนแจ้งผู้ร้องทราบในทางลับ

๔. ให้ผู้บังคับบัญชาใช้คุณพินิจสั่งการที่สมควรเพื่อคุ้มครองผู้ร้องพยานหรือผู้ให้ข้อมูลในการสืบสวนสอบสวน อย่างให้ต้องรับภัย หรือความไม่ชอบธรรมอันเนื่องมาจากกรณีนั้นด้วย

ฉะนั้น ในการณ์ที่มีเรื่องร้องเรียนหรือสังสัยว่าข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ผู้ได้รับการแต่งตั้ง ให้ผู้บังคับบัญชาดำเนินการสืบสวนหรือพิจารณาในเบื้องต้นว่ากรณีมีมูลที่ควรกล่าวหาว่า ผู้นั้นมีมูลกระทำผิดหรือไม่ ซึ่งในวิธีการสืบสวน ไม่มีกฎหมายหรือระเบียบใดกำหนดวิธีการหรือแนวทางที่ปฏิบัติไว้โดยตรง ดังนั้นการสืบสวนจะดำเนินการด้วยวิธีการใดก็ได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับเรื่องและความเหมาะสมสมควรจะ แสวงหาข้อเท็จจริงได้อย่างไรโดยอาจแบ่งได้ ๒ วิธีการใหญ่คือ

๑. การสืบสวนในทางลับ ได้แก่การดำเนินการไปโดยไม่ให้ผู้กระทำการผิดหรือผู้ต้องสงสัย รู้ตัวเกี่ยวกับเรื่องที่ถูกสืบสวน กรณีที่ไม่มีข้อมูลใดๆ หรือยังไม่มีพยานหลักฐาน

๒. การสืบสวนอย่างเป็นทางการ ได้แก่การสืบสวนโดยแต่งตั้งคณะกรรมการสืบสวน ข้อเท็จจริงเป็นทางการ ใช้ในกรณีที่ปรากฏมีผู้ร้องเรียนและพยานหลักฐานพอเพียงได้ว่ามีมูลความจริง เมื่อสืบสวนหาข้อเท็จจริงเสร็จแล้วถ้าเห็นว่ากรณีมีมูลที่ควรกล่าวหาว่ากระทำการผิดวินัยก็ให้ยุติเรื่อง แต่ถ้าเห็น ว่ากรณีมีมูลที่ควรกล่าวหาว่ากระทำการผิดวินัยก็ให้ดำเนินการทางวินัยทันที

การดำเนินการเมื่อถูกแต่งตั้งกรรมการสอบทางวินัย

เมื่อข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาผู้ได้ถูกแต่งตั้งกรรมการสอบสวนทางวินัย บุคคล นั้นถือว่าเป็นผู้ถูกกล่าวหา และมีสิทธิ์ดังต่อไปนี้

๑. สิทธิ์ได้ยังกรรมการสอบสวนและสิทธิ์ได้ยังผู้สั่งแต่งตั้งกรรมการสอบสวนถ้าผู้นั้นมี ความลับพันธ์หรือเหตุอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้

(๑) รู้เห็นเหตุการณ์ในขณะกระทำการตามเรื่องที่กล่าวหา

(๒) มีประโยชน์ได้เสียในเรื่องที่สอบสวน

(๓) เป็นผู้กล่าวหาหรือเป็นคู่หัน คู่สมรส บุพการี ผู้สืบสันดาน พี่น้องร่วมบิดามารดาหรือร่วม บิดาหรือนารดา ลูกพี่ลูกน้องนับได้เพียงภายในสามชั้นหรือเป็นญาติเกี่ยวกันทางแต่งงานนับได้เพียงสองชั้นของ ผู้กล่าวหา

(๔) มีสาเหตุโกรธเคืองกับผู้ถูกกล่าวหา

(๕) เป็นเจ้าหนี้หรือลูกหนี้ของผู้กล่าวหา

(๖) มีเหตุอื่นซึ่งน่าเชื่ออย่างยิ่งว่าจะทำให้การสอบสวนเสียความเป็นธรรมหรือไม่เป็นกลาง

๒. สิทธิ์รับทราบข้อกล่าวหาและสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหา และให้การหรือนำ สืบพยานได้ยังพยานหลักฐานของฝ่ายกล่าวหา

๓. สิทธิการอุทธรณ์ เมื่อถูกลงโทษจากการดำเนินการทางวินัยนี้

วิธีการคัดค้านกรรมการสอบสวน

๑. ให้ผู้ถูกกล่าวหาคัดค้านภายในเจ็ดวันทำการนับแต่วันรับทราบคำสั่งแต่งตั้ง คณะกรรมการสอบสวนหรือนับแต่วันที่รับทราบสาเหตุแห่งการคัดค้าน

๒. ให้ผู้ถูกกล่าวหาทำเป็นหนังสือแสดงข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายที่เป็นเหตุแห่งการคัดค้าน
ไว้ด้วยว่าจะทำให้การสอบสวนไม่ได้รับความจริงและยุติธรรมอย่างไร

๓. ให้ผู้ถูกกล่าวหายื่นคำคัดค้านต่อผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนหรือส่งทางไปรษณีย์
ตอบรับ

วิธีการคัดค้านผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน สามารถทำได้ดังนี้

๑. ให้กราฟทำได้ภายในเจ็ดวันทำการนับแต่วันรับทราบคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน

๒. ทำเป็นหนังสือยื่นต่อผู้บังคับบัญชาขึ้นไปหนึ่งชั้นของผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการ

สอบสวน

ลำดับขั้นตอนการสอบสวน

๑. ผู้มีอำนาจสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน

๒. ส่งคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนให้คณะกรรมการและผู้ถูกกล่าวหารับ

๓. ประชานกรรมการรับทราบคำสั่งและประชุมคณะกรรมการสอบสวนเพื่อวางแผนการ
สอบสวน พิจารณาเรื่องที่กล่าวหา กำหนดข้อกล่าวหา

๔. แจ้งและอธิบายข้อกล่าวหาให้ผู้ถูกกล่าวหารับ(ส.๒)และแจ้งสิทธิของผู้ถูกกล่าวหา

๕. รวบรวมพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับข้อกล่าวหา

๖. แจ้งข้อกล่าวหาที่ปรากฏตามพยานหลักฐานและสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อ
กล่าวหาให้ผู้ถูกกล่าวหารับ ถ้าความประสารคู่ถูกกล่าวหาว่าจะยืนคำชี้แจงเป็นหนังสือหรือจะให้ถ้อยคำต่อ
คณะกรรมการ(ส.๓)

๗. สอบสวนและรวบรวมพยานหลักฐานฝ่ายผู้ถูกกล่าวหา

๘. คณะกรรมการพิจารณาพยานหลักฐานทั้งหมดเพื่อลงมติว่าผู้ถูกกล่าวหากระทำผิดวินัย
หรือไม่ ถ้ามติเป็นความผิดร้ายแรงหรือไม่ร้ายแรง ผิดกรณีใด มาตราใด ควรรับโทษสถานใดหรือหย่อน
ความสามารถตามมาตรา ๑๑๑ หรือมีผลทันทีหรือม้วหม่องตามมาตรา ๑๑๒

๙. รายงานการสอบสวนต่อผู้สั่งแต่งตั้งเพื่อพิจารณาและสั่งลงโทษ

ผู้มีอำนาจสั่งลงโทษ

ผู้มีอำนาจสั่งลงโทษต้องเป็นผู้บังคับบัญชาตามกำหนดหมายและมีกำหนดหมายให้อำนาจในการสั่ง
ลงโทษไว้

ผู้บังคับบัญชาที่จะมีอำนาจสั่งลงโทษนั้น ต้องเป็นผู้ดูแลแห่งที่กฎหมายบัญญัติให้มี
อำนาจสั่งลงโทษด้วยไม่ได้บัญญัติให้มีอำนาจสั่งลงโทษไว้แม้จะเป็นผู้บังคับบัญชาตามกฎหมายก็ไม่
อาจสั่งลงโทษได้ เว้นแต่จะได้รับมอบอำนาจจากผู้มีอำนาจสั่งลงโทษ หรือเป็นผู้รักษาการแทนผู้มีอำนาจสั่ง
ลงโทษ

ผู้บังคับบัญชาผู้มีอำนาจสั่งลงโทษตามกฎหมาย ก.ค.ศ. ว่าด้วยอำนาจการลงโทษภาคทัณฑ์ ตัดเงินเดือนหรือลดขั้นเงินเดือน พ.ศ.๒๕๔๙ กำหนดไว้ดังนี้

๑. ผู้อำนวยการสถานศึกษา หรือตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่ามีอำนาจสั่งลงโทษภาคทัณฑ์ หรือตัดเงินเดือนครั้งหนึ่งไม่เกิน ๕ % เป็นเวลาไม่เกิน ๑ เดือน

๒. ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หรือตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่ามีอำนาจสั่งลงโทษภาคทัณฑ์ ตัดเงินเดือน ครั้งหนึ่งไม่เกิน ๕ % เป็นเวลาไม่เกิน ๒ เดือน หรือลดขั้นเงินเดือนครั้งหนึ่งไม่เกิน ๑ ขั้น

๓. นายกรัฐมนตรีในฐานะหัวหน้ารัฐบาล รัฐมนตรีเจ้าสังกัด ปลัดกระทรวง เลขาธิการ อธิบดี หรือผู้ทรงคุณวุฒิ ตำแหน่งเทียบเท่า มีอำนาจลงโทษภาคทัณฑ์ ตัดเงินเดือน ครั้งหนึ่งไม่เกิน ๕ % เป็นเวลาไม่เกิน ๓ เดือน หรือลดขั้นเงินเดือนครั้งหนึ่งไม่เกิน ๑ ขั้น

การสั่งลงโทษทางวินัยอย่างร้ายแรงหรือการสั่งลงโทษตามมติ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้ง หรือ ก.ค.ศ. ผู้มีอำนาจสั่งลงโทษตามมติคือ ผู้มีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ หรือผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน หรือผู้บังคับบัญชาผู้ได้รับรายงาน แล้วแต่กรณี

กรณีด้วยอ้างกรณีความผิดและระดับโทษ

วินัยไม่ร้ายแรง

๑. ลงชื่อมาปฏิบัติราชการแล้วไม่อยู่โรงเรียน(ตัดเงินเดือนจำนวน ๕% เป็นเวลา ๑ เดือน)

๒. เป็นหนี้แล้วไม่ยอมชดใช้ตามกำหนด พอกเจ้านี้มาทางกับให้ไปฟ้องศาล(ตัดเงินเดือนจำนวน ๕% เป็นเวลา ๑ เดือน)

๓. พุดจากร้าวร้าว ลบหลู่ผู้อำนวยการโรงเรียน ด้วยความโกรธที่ไม่ได้ ๒ ขั้น(ตัดเงินเดือนจำนวน ๕% เป็นเวลา ๑ เดือน)

๔. เป็นกรรมการคุณสอง ไม่คุณสองให้รักภูมิเป็นเหตุให้นักเรียนลอกคำตอบกัน(ตัดเงินเดือนจำนวน ๕% เป็นเวลา ๑ เดือน)

๕. ลงโทษนักเรียนด้วยวิธีบทหน้า ดึงหู กระซากผม เขกหัว ขกและเตะ (ตัดเงินเดือนจำนวน ๕% เป็นเวลา ๑ เดือน)

วินัยร้ายแรง

๑. ไม่ไปสอนหนังสือติดต่อกันเกินกว่า ๑๕ วัน โดยไม่มีเหตุผลอันสมควร(ไล่ออก)

๒. ครุษายหรือครุยสตรีมีคุณสมรรถ แล้วไปมีความสัมพันธ์ในทางชู้สาวกับภราดรยาหรือสามีคนอื่น ขึ้นถึงขั้นได้เสียกัน(ไล่ออก)

๓. เรียกร้องเงินจากผู้ปกครองนักเรียนที่พابุตรมาสอบเข้าเรียนต่อ โดยอ้างว่าจะช่วยให้เด็กสอบเข้าได้(ปลดออก)

๔. ทุจริตในการเบิกค่ารักษารพยาบาล, ค่าเช่าบ้าน หรือ ค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าที่พัก ในการเดินทางไปราชการ(ไล่ออก)

๔. การอุทธรณ์คำสั่งลงโทษ

การอุทธรณ์หมายถึง การที่ผู้ถูกกล่าวหาทางวินัยร้องขอให้ผู้มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายได้พิจารณาเรื่องของตนขึ้นพิจารณาใหม่ให้เป็นไปในทางที่เป็นคุณแก่ตน โดยทั่วไปการอุทธรณ์หมายถึง การที่ผู้ถูกกระทบสิทธิจากการคำสั่งของฝ่ายปกครองใช้สิทธิโต้แย้งขอให้เพิกถอนหรือเปลี่ยนแปลงแก้ไขคำสั่ง

การอุทธรณ์คำสั่งลงโทษทางวินัย มีหลักเกณฑ์และวิธีการดังต่อไปนี้

๑. เงื่อนไขในการอุทธรณ์

๑.๑ ผู้มีสิทธิอุทธรณ์

ต้องเป็นผู้ที่ถูกกล่าวหาทางวินัยและไม่พอใจผลของการคำสั่งลงโทษ ผู้อุทธรณ์ต้องอุทธรณ์เพื่อตนเอง เท่านั้นไม่อาจอุทธรณ์แทนผู้อื่นหรือให้ผู้อื่นอุทธรณ์แทนได้

๑.๒ ระยะเวลาอุทธรณ์

ผู้อุทธรณ์ต้องอุทธรณ์ภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่งลงโทษ

๑.๓ การยื่นอุทธรณ์

การอุทธรณ์ต้องทำเป็นหนังสือยื่นถึงประธาน ก.ค.ศ. หรือประธานอ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษา หรือ อ.ก.ค.ศ.ที่ ก.ค.ศ.ตั้ง แล้วแต่กรณี พร้อมทั้งลงลายมือชื่อและที่อยู่ของผู้อุทธรณ์ยื่นที่สำนักงาน ก.ค.ศ. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หรือส่วนราชการ ผู้ทำหน้าที่เลขานุการของผู้พิจารณาอุทธรณ์ หรือจะยื่นผ่านผู้บังคับบัญชาที่ได้ การยื่นหนังสืออุทธรณ์ ผู้อุทธรณ์อาจจะนำมายื่นเองหรือส่งทางไปรษณีย์ก็ได้ ในกรณีที่ส่งหนังสืออุทธรณ์ทางไปรษณีย์จะถือวันที่ไปรษณีย์ต้นทางประทับตราบรองหนังสือเป็นวันส่งหนังสืออุทธรณ์ ดังนั้นหนังสืออุทธรณ์ที่ส่งทางไปรษณีย์ผู้รับหนังสือจะต้องแนบของหนังสือไว้กับหนังสืออุทธรณ์นั้นด้วย

๑.๔ หนังสืออุทธรณ์

หนังสืออุทธรณ์ต้องมีข้อเท็จจริงหรือข้อกฎหมายและเหตุผลในการอุทธรณ์ให้เห็นว่าได้ถูกกล่าวโทษโดยไม่ถูกต้อง ไม่เหมาะสม หรือไม่เป็นธรรมอย่างไร พร้อมเอกสารหลักฐาน(ถ้ามี)

ก. การอุทธรณ์คำสั่งลงโทษทางวินัยไม่รายแรง ได้แก่ ภาคทัณฑ์ ตัดเงินเดือน หรือลดขั้นเงินเดือน

๑. อุทธรณ์ภายใน ๓๐ วัน นับแต่ได้รับแจ้งคำสั่งลงโทษ

๒. อุทธรณ์ต่อ อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษา หรือ อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้ง

ข. การอุทธรณ์คำสั่งลงโทษทางวินัยอย่างรายแรง ได้แก่ ปลดออก หรือไล่ออก รวมทั้งการถูกสั่งให้ออกจากราชการที่ไม่ถือเป็นการลงโทษ

๑. อุทธรณ์ภายใน ๓๐ วัน นับแต่ได้รับแจ้งคำสั่งลงโทษ

๒. อุทธรณ์ต่อ ก.ค.ศ. โดยตรง หรือ ยื่นผ่านผู้บังคับบัญชาที่ได้

สิทธิของผู้อุทธรณ์

๑. สิทธิที่จะคัดหนีอตรวจสอบรายงานการสอบสวน ในทางปฏิบัติผู้อุทธรณ์จะต้องขอต่อผู้สั่งลงโทษและผู้สั่งดังกล่าวต้องอนุญาตให้คัดหนีอตรวจสอบรายงานการสอบสวนของคณะกรรมการสอบสวน ทั้งนี้เพื่อผู้อุทธรณ์จะได้มีโอกาสทราบข้อเท็จจริง พยานหลักฐานต่างๆพร้อมทั้งความเห็นของคณะกรรมการสอบสวนในเรื่องที่จะอุทธรณ์นั้น และจะได้อุทธรณ์แก้ข้อกล่าวหาได้เต็มที่นั่นเอง

๒. สิทธิที่จะคัดหนีอตรวจสอบที่กล้อยคำบุคคล พยานหลักฐานอื่น หรือเอกสารที่เกี่ยวข้องผู้อุทธรณ์จะต้องขอต่อผู้สั่งลงโทษเช่นเดียวกันกับการขอคัดหนีอตรวจสอบรายงานการสอบสวนของคณะกรรมการสอบสวน แต่การจะอนุญาตให้คัดหนีอตรวจสอบที่กล้อยคำบุคคล พยานหลักฐานอื่นหรือเอกสารที่เกี่ยวข้องหรือไม่นั้น อยู่ในดุลพินิจของผู้บังคับบัญชาที่สั่งลงโทษที่จะอนุญาตหรือไม่ก็ได้โดยพิจารณาถึงประโยชน์ในการรักษาวินัยของราชการ ตลอดจนเหตุผลและความจำเป็นเป็นเรื่องๆไป เช่น ความปลอดภัยของพยาน เป็นต้น และต้องดำเนินการภายใต้เงื่อนไขของพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ.๒๕๔๐

๓. สิทธิที่จะคัดค้านอนุกรรมการ หรือกรรมการผู้พิจารณาอุทธรณ์ ผู้อุทธรณ์มีสิทธิที่จะคัดค้านอนุกรรมการ หรือกรรมการผู้พิจารณาอุทธรณ์ ถ้าผู้นั้นมีเหตุอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้

- (๑) รู้เห็นเหตุการณ์ในการกระทำผิดวินัยที่ผู้อุทธรณ์ถูกลงโทษ
- (๒) มีส่วนได้เสียในการกระทำผิดวินัยที่ผู้อุทธรณ์ถูกลงโทษ
  - (๑) มีสาเหตุโดยเครื่องผู้อุทธรณ์
  - (๒) เป็นผู้บังคับบัญชาผู้สั่งลงโทษ
  - (๓) เป็นผู้กล่าวหา หรือเป็นคู่สมรส บุพการี ผู้สืบสันดาน หรือพ่อนองร่วมบิดามารดา หรือร่วมบิดาหรือมารดาภักผู้กล่าวหา

การคัดค้านอนุกรรมการ หรือกรรมการผู้พิจารณาอุทธรณ์นั้น ต้องแสดงข้อเท็จจริงที่เป็นเหตุแห่งการคัดค้านไว้ในหนังสืออุทธรณ์หรือแจ้งเพิ่มเติมเป็นหนังสือก่อนที่ อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษา อ.ก.ค.ศ.ที่ ก.ค.ศ.ตั้ง หรือ ก.ค.ศ. แล้วแต่กรณีเริ่มพิจารณาอุทธรณ์

เมื่อมีเหตุหรือมีการคัดค้านตาม(๑)-(๓) อนุกรรมการ หรือกรรมการผู้นั้นจะถอนตัวไม่ร่วมพิจารณาอุทธรณ์นั้นก็ได้ ถ้าอนุกรรมการหรือกรรมการผู้นั้นไม่ได้ขอถอนตัวให้อุนุกรรมการหรือกรรมการที่เหลืออยู่นอกจากอนุกรรมการหรือกรรมการผู้ถูกคัดค้านพิจารณาข้อเท็จจริงที่คัดค้านหากเห็นว่าข้อเท็จจริงนั้น น่าเชื่อถือให้แจ้งอนุกรรมการหรือกรรมการผู้นั้นทราบและมิให้ร่วมพิจารณาอุทธรณ์นั้น เว้นแต่จะพิจารณาเห็นว่าการให้อุนุกรรมการหรือกรรมการผู้นั้นร่วมพิจารณาอุทธรณ์ดังกล่าวจะเป็นประโยชน์ยิ่งกว่า เพราะจะทำให้ได้ความจริงและเป็นธรรม จะให้อุนุกรรมการหรือกรรมการผู้นั้นร่วมพิจารณาอุทธรณ์ก็ได้

๔. สิทธิที่จะขอແຄດການົມດ້ວຍວາຈາ ໃນກາຮອງອຸທະຮົນ ລັດຖະບານອຸທະຮົນປະສົງຄະຈະແຄດການົມ
ດ້ວຍວາຈາ ໄທແສດຄວາມປະສົງຄະໄວໃນໜັງສືອຸທະຮົນ ທີ່ຈະທຳເປັນໜັງສືອຕ່າງໆທັກກີໄດ້ ແຕ່ຕ້ອງຢືນຫຼືອ່າງ
ໜັງສືອຸທະຮົນປະສົງຄະຈະແຄດການົມດ້ວຍວາຈາຈຳກາຍໃນ ๓๐ ວັນ ນັບແຕ່ວັນທີໄດ້ຢືນຫຼືອ່າງໜັງສືອຸທະຮົນ ສ່ວນຮາກການຫຼື
ໜ່ວຍງານຝ່າຍເລຂານຸກາຮົມຂອງຜູ້ພິຈານາອຸທະຮົນ ຈະມີໜັງສືອແຈ້ງກຳທັນດວນ ເວລາ ແລະສະຖານທີ່ຈະພິຈານາ
ອຸທະຮົນ

ในการนี้ที่ผู้อุทธรณ์ขอແດລງການົມດ້ວຍຈາກ ອາກຜູ້ມີອຳນາຈພິຈາລະນາອຸທຣະນີເຫັນວ່າການແຄລງການົມດ້ວຍຈາກໄຟຈະບໍ່ແກ່ກ່າວພິຈາລະນາວິນຈີສັ້ຍອຸທຣະນີ ຈະໄທ້ແດລງການົມດ້ວຍຈາກຕື່ມ

๕. สิทธิที่จะส่งเอกสารเพิ่มเติม เมื่อได้ยื่นหรือส่งหนังสืออุทธรณ์ไว้แล้ว ผู้อุทธรณ์จะยื่นหรือส่งคำแฉล่งการณ์หรือเอกสารหลักฐานเพิ่มเติมก่อนที่ อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษา อ.ก.ค.ศ.ที่ก.ค.ศ.ตั้งหรือ ก.ค.ศ. แล้วแต่กรณีเริ่มพิจารณาอุทธรณ์ก็ได้ โดยยื่นหรือส่งตรงต่อ อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษา อ.ก.ค.ศ.ที่ ก.ค.ศ.ตั้ง หรือ ก.ค.ศ. แล้วแต่กรณี

๖. สิทธิที่จะขอถอนอุทธรณ์ เมื่อได้ยื่นอุทธรณ์ไว้แล้ว ผู้อุทธรณ์จะขอถอนอุทธรณ์ ก่อนที่ อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษา อ.ก.ค.ศ. ที่ก.ค.ศ.ตั้ง หรือ ก.ค.ศ. แล้วแต่กรณี จะวินิจฉัยเสร็จสิ้นก็ได้โดยทำเป็น หนังสือยื่นหรือส่งตรงต่อ อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษา อ.ก.ค.ศ.ที่ก.ค.ศ.ตั้ง หรือ ก.ค.ศ. แล้วแต่กรณี เมื่อผู้อุทธรณ์ถอนอุทธรณ์แล้วการพิจารณาอุทธรณ์ให้เป็นอันระงับ

๗. สิทธิฟ้องคดีต่อศาลปกครอง ในกรณีที่ผู้อุทธรณ์ไม่พ่อใจคำวินิจฉัยอุทธรณ์ หรือการพิจารณาอุทธรณ์ล่าช้า ผู้อุทธรณ์มีสิทธิฟ้องคดีต่อศาลปกครอง ได้ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง

ສຶກສາຂອງຜ້ອນທະບຽນການສົດສະພາບ

๑. ในกรณีที่ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา อ.ก.ค.ศ.ที่ ก.ค.ศ.ตั้ง หรือ ก.ค.ศ.มีมติให้ยกอุทธรณ์ หรือเพิ่มโทษ หรือลดโทษ ผู้อุทธรณ์จะอุทธรณ์ต่อไปไม่ได้เว้นแต่กรณีมีมติให้เพิ่มโทษจากโทษภาคทัณฑ์ ตัดเงินเดือน หรือลดขั้นเงินเดือน เป็นโทษปลดอกหรือไคลอกรจากราชการหรือมีมติให้ส่งให้ออกจากราชการผู้อุทธรณ์มีสิทธิที่จะอุทธรณ์หรือร้องทกป์แล้วแต่ ก.ค.ศ. ให้อีกครั้งหนึ่ง

๒. กรณีการพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งลงโทษปลดออกหรือไล่ออกจากราชการเมื่อ ก.ค.ศ. มีผลต่อไปแล้วผู้ที่กระทำการดังกล่าวได้รับโทษจำคุก

๓. เมื่อ ก.ค.ศ. มีมติให้ยกโทษ หรือไม่ยกโทษจากโทษวินัยอย่างร้ายแรงเป็นภาคทัณฑ์ ตัดเงินเดือนหรือลดขั้นเงินเดือน และให้ผู้อุทธรณ์กลับเข้ารับราชการตามเดิมก็ให้ผู้มีอำนาจตามมาตรา ๕๓ สั่งให้ผู้อุทธรณ์กลับเข้ารับราชการในตำแหน่งและวิทยฐานะเดิมหรือตำแหน่งในระดับเดียวกันที่ต้องใช้คุณสมบัติเฉพาะที่ผู้นั้นมีอยู่ แนวทางปฏิบัติผู้บังคับบัญชาต้องยกเลิกคำสั่งเดิมและสั่งให้ผู้อุทธรณ์กลับเข้ารับราชการในการสั่งให้ผู้อุทธรณ์กลับเข้ารับราชการต้องสั่งเป็นปัจจุบัน เมื่อสั่งกลับแล้วในการณ์ที่มีโทษจึงสั่งลงโทษไปตามมติ

๔. ในกรณีที่สั่งให้ผู้อุทธรณ์กลับเข้ารับราชการ กฎหมายรับรองให้ผู้อุทธรณ์มีสถานภาพเป็นข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาตลอดระยะเวลาที่ถูกปลดหรือไล่ออกจากราชการเดิมเป็นผู้ถูกสั่งพักราชการ และไม่มีกรณีต้องออกจากราชการด้วยเหตุอื่น ผู้อุทธรณ์จึงมีสิทธิรับราชการต่อเนื่อง และมีสิทธิได้รับเงินเดือนในระหว่างถูกปลดหรือไล่ออกจากราชการ ทั้งนี้มีข้อสังเกตว่าต้องเป็นกรณีถึงที่สุดแล้วเท่านั้น

๕. ในกรณีอุทธรณ์ฟังขึ้นในประเด็นข้อกฎหมายเนื่องจากลงโทษเป็นคำสั่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายผู้บังคับบัญชาจึงยกเลิกคำสั่งและสั่งให้ผู้อุทธรณ์กลับเข้ารับราชการ(เว้นแต่เป็นกรณีถูกพักราชการหรือให้ออกจากราชการไว้ก่อน)แล้วดำเนินการทางวินัยแก่ผู้อุทธรณ์ใหม่

ผลของคำวินิจฉัยอุทธรณ์

ผลของคำวินิจฉัยอุทธรณ์หรือมติขององค์คณะผู้มีอำนาจพิจารณาอุทธรณ์มีผลกฎหมายหน่วยงานและผู้บังคับบัญชาให้ต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามคำวินิจฉัย หรือตามมตินั้น

๑. ในกรณีสั่งยกอุทธรณ์ มีผลเท่ากับผู้อุทธรณ์ได้รับโทษตามคำสั่งเดิมของผู้บังคับบัญชา

๒. ในกรณีสั่งเพิ่มโทษคำสั่งเพิ่มโทษมีผลลบล้างคำสั่งลงโทษเดิมของผู้บังคับบัญชาและถือว่าผู้อุทธรณ์ถูกลงโทษตามคำสั่งเพิ่มโทษนั้น

๓. ในกรณีสั่งลดโทษคำสั่งลดโทษมีผลลบล้างคำสั่งลงโทษเดิมของผู้บังคับบัญชาและถือว่าผู้อุทธรณ์ถูกลงโทษตามคำสั่งลดโทษนั้น

๔. ในกรณีสั่งยกโทษคำสั่งยกโทษมีผลลบล้างคำสั่งลงโทษเดิมของผู้บังคับบัญชาและถือว่าผู้อุทธรณ์ ไม่เคยถูกลงโทษในกรณีนั้น

อุทธรณ์ที่ไม่อารجับไว้พิจารณาได้

๑. อุทธรณ์ที่ยื่นเกิน ๓๐ วัน

๒. อุทธรณ์ที่ผู้อุทธรณ์ไม่ลงลายมือชื่อในหนังสืออุทธรณ์

๓. อุทธรณ์ที่เป็นการอุทธรณ์แทนผู้อื่น

๔. อุทธรณ์ที่ไม่มีสาระ

ตัวอย่างการเขียนอุทธรณ์

สถานที่เขียน.....

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

เรื่อง อุทธรณ์คำสั่งลงโทษ

เรียน ประธานคณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัดกาญจนบุรี/ประธาน ก.ค.ศ. (แล้วแต่กรณี)

สิ่งที่ส่งมาด้วย (๑) สำเนาคำสั่ง..... ที่.....ลงวันที่.....จำนวน .... ฉบับ
(๒) เอกสารประกอบการอุทธรณ์ จำนวน .... แผ่น

ด้วย.....ได้มีคำสั่งที่ ..... ลงวันที่ .....
..... สั่งลงโทษตัดเงินเดือนร้อยละสี่เป็นเวลาสองเดือน กรณีถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัย
ในเรื่องลงทะเบียน ไม่ปฏิบัติตามระเบียบแบบแผนของทางราชการ ข้าพเจ้าได้รับคำสั่งลงโทษดังกล่าว
เมื่อวันที่ ..... เนื่องจากข้าพเจ้ามิได้กระทำผิดตามข้อกล่าวหา รายละเอียด
ตามข้อเท็จจริงและพยานหลักฐาน ตามที่ได้แนบมาพร้อมหนังสือนี้

๑. ข้าพเจ้าไม่ได้รับความเป็นธรรม โดยเฉพาะการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัย
ไม่ร้ายแรงนั้น มีขอบคุณภูมิมาก ตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางการปกครอง พ.ศ.๒๕๓๙

๒. การแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยไม่ร้ายแรง มีคณะกรรมการจำนวนสองรายซึ่งกัน
กันได้ว่ามีสภาพร้ายแรงที่อาจทำให้การดำเนินการทางวินัย อันเป็นการพิจารณาทางปกครองไม่เป็นกลางโดย
สภาพภัยในของผู้มีอำนาจหน้าที่ในการดำเนินการดังกล่าวได้ กรณีจึงย่อมไม่อาจทำการพิจารณาทางปกครอง
ในเรื่องนี้ได้ ตามมาตรา ๑๖ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางการปกครอง พ.ศ.๒๕๓๙...
โดยกรรมการตรวจสอบข้อเท็จจริงในกรณีมีส่วนร่วมในการวางแผนเพื่อหาพยานหลักฐานในการสนับสนุน
ข้อกล่าวหาร่วมเป็นกรรมการสอบสวนทางวินัย ดังจะเห็นได้ว่าอันมีลักษณะต้องห้ามดังกล่าว เนื่องจาก
คณะกรรมการเป็นผู้มีอำนาจในการพิจารณาเนื้อหาสาระหลักของเรื่อง ซึ่งผลของการพิจารณาจะนำไปสู่การ
ออกคำสั่งทางปกครอง ดังนั้นการสอบสวนจึงบกพร่องในสาระสำคัญอันเป็นเหตุให้ไม่ชอบด้วยกฎหมาย อันถือ
ว่ามีสภาพร้ายแรง และขาดความเป็นกลาง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความเป็นธรรมแก่ข้าพเจ้าด้วย

ขอแสดงความนับถือ
นายดำ รักสงบ
(นายดำ รักสงบ)
ผู้อุทธรณ์

๕. การร้องทุกข์

การร้องทุกข์ หมายถึง ผู้อุகุกระบทบสิทธิหรือไม่ได้รับความเป็นธรรมจากคำสั่งของฝ่ายปกครอง หรือคับข้องใจจากการกระทำของผู้บังคับบัญชา ใช้สิทธิร้องทุกข์ขอความเป็นธรรม ขอให้เพิกถอนคำสั่ง หรือ ทบทวนการกระทำการของฝ่ายปกครอง หรือของผู้บังคับบัญชา

หลักเกณฑ์และวิธีการร้องทุกข์และการพิจารณาเรื่องทุกข์ของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ดังนี้

เหตุที่จะร้องทุกข์ คือ การไม่ได้รับความเป็นธรรม มีความคับข้องใจเนื่องจากการกระทำการของผู้บังคับบัญชา, คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน, คำสั่งพักราชการหรือให้ออกจากราชการไว้ก่อน, คำสั่งให้ออกจากราชการ

ขั้นตอนและวิธีการร้องทุกข์

ผู้มีสิทธิร้องทุกข์

- เป็นข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
- ถูกกระทำสิทธิหรือไม่ได้รับความเป็นธรรมจากการปฏิบัติของผู้บังคับบัญชา

วิธีการร้องทุกข์

ถ้าผู้ร้องทุกข์ไม่ประสงค์จะปรึกษาหารือ หรือปรึกษาหารือแล้วไม่เป็นที่พอใจก็อาจดำเนินการต่อไปดังนี้

- ทำเป็นหนังสือร้องทุกข์ลงลายมือชื่อ ที่อยู่ และตำแหน่งของผู้ร้องทุกข์ และร้องทุกข์ได้สำหรับตนเองเท่านั้น

- หนังสือร้องทุกข์ ต้องแสดงสาระสำคัญหรือข้อเท็จจริงและเหตุผลให้เห็นว่าไม่ได้รับความเป็นธรรมอย่างไร มีความคับข้องใจอย่างไร พัร้อมแจ้งความประสงค์ของการร้องทุกข์พร้อมพยานหลักฐานที่มี

- อ้างภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันทราบหรือทราบเหตุแห่งการร้องทุกข์

- การอ้างหนังสือร้องทุกข์ ผู้ร้องทุกข์อาจนำใบอ้างกีด้วยหรือส่งทางไปรษณีย์

- การร้องทุกข์ ต้องร้องทุกข์ต่อ อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษา หรือ ก.ค.ศ. และแต่กรณี กรณีสังกัดเขตพื้นที่การศึกษา

- กรณีทุกข์เกิดจากผู้บังคับบัญชาตั้งแต่ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลงมา ให้ร้องทุกข์ต่อ อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษา

- กรณีทุกข์เกิดจากมติ อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษา ให้ร้องทุกข์ต่อ ก.ค.ศ.

- กรณีทุกข์เกิดจากนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี หรือเลขาธิการ ให้ร้องทุกข์ต่อ ก.ค.ศ.

- การร้องทุกข์คำสั่งพักราชการ/ให้ออกจากราชการไว้ก่อน หรือคำสั่งให้ออกจากราชการให้ร้องทุกข์ต่อ ก.ค.ศ.

กรณีเมื่อสังกัดเขตพื้นที่การศึกษา

- กรณีทุกข์เกิดจากผู้บังคับบัญชา อธิบดี เลขาธิการ ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ให้ร้องทุกข์ต่อ อ.ก.ค.ศ.ที่ ก.ค.ศ.ตั้ง

- กรณีทุกข์เกิดจากมติของ อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ.ตั้ง ให้ร้องทุกข์ต่อ ก.ค.ศ.

- กรณีทุกข์เกิดจากนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี ปลัดกระทรวง (อื่น) ให้ร้องทุกข์ต่อ ก.ค.ศ.

- การร้องทุกข์คำสั่งพักราชการหรือให้ออกจากราชการไว้ก่อน หรือคำสั่งให้ออกจากราชการให้ร้องทุกข์ต่อ ก.ค.ศ.

สิทธิของผู้ร้องทุกข์

- ผู้ร้องทุกข์อาจขอแสดงกรณีด้วยว่าจะได้ โดยแจ้งความประسنค์พร้อมหนังสือร้องทุกข์ หรือทำหนังสือต่างหากยื่นก่อนการพิจารณาเรื่องร้องทุกข์

- ผู้ร้องทุกข์มีสิทธิคัดค้านอนุกรรมการ หรือกรรมการผู้พิจารณาเรื่องร้องทุกข์ตามเหตุที่กฎหมายกำหนด

- สิทธิที่จะยื่นหรือส่งหนังสือร้องทุกข์ หรือเอกสารเพิ่มเติม ก่อน อ.ก.ค.ศ. หรือ ก.ค.ศ. เริ่มพิจารณาเรื่องร้องทุกข์ โดยยื่นหรือส่งต่อ หาก อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา หรือ อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้ง หรือ ก.ค.ศ. แล้วแต่กรณี

- สิทธินำหนายความหรือที่ปรึกษาของตนเข้ามาในการพิจารณาได้ โดยหมายความหรือที่ปรึกษาไม่มีสิทธิที่จะซึ่งต่อคณะกรรมการ คณะอนุกรรมการแทนผู้ร้องทุกข์ เรื่องการซึ่งเป็นเรื่องเฉพาะด้วยหนายความหรือที่ปรึกษามาไม่อาจที่จะทำหน้าที่แทนผู้ร้องทุกข์ได้

- สิทธิขอตรวจดูเอกสารที่จำเป็น ต้องรู้เพื่อการโดยแจ้งหรือซึ่งห่อป้องกันสิทธิของตนได้ แต่ถ้ายังไม่ได้ทำคำสั่งในเรื่องนั้น ผู้ร้องทุกข์ไม่มีสิทธิขอตรวจดูเอกสารอันเป็นตนร่างคำวินิจฉัย ทั้งนี้ต้องเป็นไปตามพระราชบัญญัติบริบูรณ์ราชการทางปกครอง พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารและกฎหมายอื่นๆที่เกี่ยวข้องด้วย

- ผู้ร้องทุกข์มีสิทธิถอนคำร้องทุกข์ก่อนการพิจารณาเรื่องร้องทุกข์เสร็จสิ้น

- ถ้าเห็นว่าผู้บังคับบัญชาปฏิบัติโดยชอบด้วยกฎหมายแล้ว ให้มีมติยกคำร้องทุกข์ แต่หากเห็นว่าเป็นการปฏิบัติโดยไม่ชอบ ก็ให้มีมติเพิกถอนหรือให้ข้อแนะนำเพื่อให้ผู้บังคับบัญชาปฏิบัติให้ถูกต้องต่อไป

- การยื่นคำร้องทุกข์เกินระยะเวลา ๓๐ วัน หรือยื่นคำร้องทุกข์ผิดที่ให้มีมติไม่รับคำร้องทุกข์ ทั้งนี้ มติของ อ.ก.ค.ศ. หรือ ก.ค.ศ. ให้เป็นที่สุดไม่สามารถร้องทุกข์ต่อไปได้อีก แต่ผู้ร้องทุกข์อาจใช้สิทธิฟ้องศาลปกครองต่อไปได้

ตัวอย่างคำร้องทุกชี
(กรณีไม่ได้รับการพิจารณาเลื่อนขั้นเงินเดือน)

หน่วยงาน.....

วันที่ .... เดือน..... พ.ศ. ....

เรื่อง ร้องทุกชีไม่ได้รับความเป็นธรรมกรณีไม่ได้เลื่อนขั้นเงินเดือน

เรียน ประธานคณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัดกาญจนบุรี/ประธาน ก.ค.ศ. (แล้วแต่กรณี)

สิ่งที่ส่งมาด้วย (๑) สำเนาคำสั่ง.....ที่..../.....ลงวันที่.....

เรื่องเลื่อนขั้นเงินเดือน จำนวน.....ฉบับ

(๒) เอกสารประกอบการพิจารณา จำนวน.....แผ่น

ด้วย.....ได้มีคำสั่งที่...../.....ลงวันที่.....ได้สั่งเลื่อนขั้นเงินเดือน
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.....ให้แก่ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสังกัด แต่ปรากฏว่า.....
มิได้สั่งเลื่อนขั้นเงินเดือนให้แก่ข้าพเจ้า ซึ่งเป็นข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ตำแหน่ง.....
รับเงินเดือนในอันดับ.....ขั้น.....บาท ทั้งๆ ที่ในรอบปีที่ผ่านมาข้าพเจ้าได้เข้าใจใส่ปฏิบัติหน้าที่ราชการ
ประพฤติดีและอยู่ในเกณฑ์เลื่อนขั้นเงินเดือนได้ตามกฎหมายและหลักเกณฑ์ว่าด้วยการเลื่อนขั้นเงินเดือน
ทำให้ข้าพเจ้าเสียสิทธิและประโยชน์อันควรเมื่อได้โดยชอบด้วยกฎหมาย ยังให้เกิดความเสียหายและกำลังใจ
ในอันที่จะปฏิบัติหน้าที่ราชการต่อไปเป็นอย่างยิ่ง ในกรณีข้าพเจ้าได้ปรึกษาหารือกับ.....ซึ่งเป็น^{ผู้บังคับบัญชาผู้มีอำนาจแต่งตั้ง(กรณีที่ประสงค์จะปรึกษาหารือ) แต่ได้รับการแจ้งผลพิจารณาที่ไม่กระจังชัด}
ไม่เป็นธรรม และไม่เป็นที่พอใจแก่ข้าพเจ้า จำเป็นที่จะต้องใช้สิทธิตามมาตรา ๑๒๓ แห่งพระราชบัญญัติ
ระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ.๒๕๔๗ จึงขอร้องทุกชีต่อ.....เพื่อพิจารณาแก้ไขสั่งการตามคำสั่งดังกล่าวข้างต้น โดยเลื่อนขั้นเงินเดือน
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. .... ให้แก่ข้าพเจ้าด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความเป็นธรรมแก่ข้าพเจ้าด้วย จักเป็นพระคุณอย่างยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ).....

(.....)

ผู้ร้องทุกชี

๔. คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปักรอง ให้ยื่นฟ้องภายใน ๕ ปี นับแต่วันที่รู้หรือควรรู้เหตุแห่งการฟ้องคดี แต่ไม่เกิน ๑๐ ปี นับแต่วันที่มีเหตุแห่งการฟ้องคดีและจะต้องฟ้องภายในระยะเวลาไม่เกิน ๑๐ ปีนั้น

๕. คดีพิพาทเกี่ยวกับการคุ้มครองประโยชน์สาธารณะจะยื่นฟ้องเมื่อได้ก็ได้

๖. การฟ้องคดีปักรองที่ยื่นฟ้องเมื่อพ้นกำหนดเวลาการฟ้องคดีแล้วศาลมีผลปักรองเห็นว่าคดีที่ยื่นฟ้องนั้นจะเป็นประโยชน์แก่ส่วนรวมหรือมีเหตุจำเป็นอื่น ศาลปักรองอาจรับไว้พิจารณาได้

คำฟ้องคดีปักรอง

คำฟ้องในคดีปักรองนั้นไม่มีแบบฟอร์มนบัคบับแต่ต้องใช้ถ้อยคำสุภาพและมีองค์ประกอบครบถ้วน

๑. ชื่อและที่อยู่ผู้ฟ้องคดี

๒. ชื่อหน่วยงานทางปักรองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ประสงค์จะฟ้อง

๓. การกระทำอันเป็นเหตุแห่งการฟ้องคดีพร้อมทั้งพฤติกรรมและข้อเท็จจริงที่เกี่ยวข้อง

๔. คำขอว่าประสงค์จะให้ศาลมีผลปักรองสิ่งหรือพิพากษาอย่างไร(ต้องเป็นเรื่องที่ศาลสั่งให้ตามกฎหมาย)

๕. ลายมือผู้ฟ้องคดี(ผู้ฟ้องคดีต้องลงลายมือชื่อของตนในคำฟ้องด้วย)

ในการณ์ที่ไม่อาจแนบพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องมาได้ ให้ระบุเหตุที่ไม่อาจแนบพยานหลักฐานได้ด้วย และผู้ฟ้องคดีต้องยื่นสำเนาคำฟ้อง และสำเนาพยานหลักฐานที่ผู้ฟ้องคดีรับรองสำเนาถูกต้องให้ครบถ้วนจำนวนของผู้ถูกฟ้องคดีมาพร้อมกับคำฟ้องด้วย

การยื่นคำฟ้อง

ผู้ฟ้องคดีสามารถยื่นคำฟ้องได้ ๒ วิธี ได้แก่

๑. ยื่นคำฟ้องด้วยตัวเองที่ศาลมีผลปักรองชั้นต้นที่ตนมีภูมิลำเนาหรือที่มูลคดีเกิด หรือยื่นคำฟ้องด้วยตัวเองที่ศาลมีผลปักรองสูงสุด

๒. ส่งคำฟ้องทางไปรษณีย์ลงทะเบียนไปยังศาลมีผลปักรองชั้นต้นที่ตนมีภูมิลำเนาหรือที่มูลคดีเกิด

○ คำฟ้อง

คดีหมายเลขคดีที่ ..... /๒๕.....
ศาลปกครอง.....
วันที่..... เดือน ..... พุทธศักราช ๒๕.....

ข้าพเจ้า.....

เกิดวันที่..... เดือน ..... พ.ศ. .... อายุ ..... ปี อาชีพ .....
อยู่ที่..... หมู่ที่.....
ถนน..... ตรอก/ซอย.....
ตำบล/แขวง..... อำเภอ/เขต.....
จังหวัด..... รหัสไปรษณีย์..... โทรศัพท์.....
มีความประสงค์ขอฟ้อง.....

อยู่ที่..... หมู่ที่.....
ถนน..... ตรอก/ซอย.....
ตำบล/แขวง..... อำเภอ/เขต.....
จังหวัด..... รหัสไปรษณีย์..... โทรศัพท์.....

รายละเอียดของการกระทำ ข้อเท็จจริง หรือพฤติกรรม เกี่ยวกับการกระทำที่เป็นเหตุให้เกิด
ความเดือดร้อนเสียหายที่พ่อเข้าใจได้
.....
.....
.....
.....

หมายเหตุ ๑. คำฟ้องต้องใช้ถ้อยคำสากลและให้ทำเป็นภาษาไทย

๒. ผู้ฟ้องคดีแนบพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับคำฟ้อง ถ้าไม่อาจแนบพยานหลักฐานมาได้ ให้ระบุ
เหตุที่ไม่อาจแนบพยานหลักฐานไว้ด้วย

๓. ผู้ฟ้องคดีต้องจัดทำสำเนาคำฟ้อง และสำเนาพยานหลักฐานที่ผู้ฟ้องคดีรับรองสำเนาถูกต้องตาม
จำนวนของผู้ถูกฟ้องคดียืนมารอรับกับคำฟ้อง

๔. การจัดทำคำฟ้อง ผู้ฟ้องคดีไม่จำเป็นต้องทำตามรูปแบบของคำฟ้องนี้ แต่ต้องมีเนื้อหา
สาระสำคัญครบถ้วนตามที่ระบุไว้นี้

แผ่นที่ .....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

คำขอของผู้พ้องคดี (ระบุวัตถุประสงค์หรือความต้องการของผู้พ้องคดี)

၆၈

۱۹

61

(ລັກສື່ອ) ..... ຜູ້ພໍອງຄວດ
(.....)

แบบคำขอร้องเรียน

เรื่อง “การทุจริตและประพฤติมิชอบของเจ้าหน้าที่ ของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสตูล”

ชื่อ - สกุล ผู้ร้องเรียน.....เบอร์โทรศัพท์.....
หมายเลขอปตประจําตัวประชาชน .....อีเมล์.....
ที่อยู่.....
ชื่อ - สกุล ผู้ถูกร้องเรียน.....สังกัด.....
ตำแหน่ง/ระดับ หรือ ข้อมูลที่สามารถบ่งชี้และสืบทราบตัวผู้ถูกร้องเรียนได้
_____

รายละเอียดเรื่องร้องเรียน

ลงชื่อ ..... ผู้ร้องเรียน

(.....)

วัน.....เดือน..... พ.ศ.....

คำแนะนำการทำหนังสือร้องเรียนการทุจริต

- ๑ ข้อร้องเรียนให้ใช้คำສุภาพ และมีรายละเอียดการร้องเรียน ดังนี้
  - ๑.๑ ชื่อ - สกุล หมายเลขอปตประจำตัวประชาชน ที่อยู่และหมายเลขโทรศัพท์และอีเมล
  - ๑.๒ ชื่อ - สกุล ตำแหน่ง/สังกัดของผู้ถูกร้องเรียน หรือข้อมูลที่สามารถบ่งชี้และสืบทราบตัวผู้ถูกร้องเรียนได้
  - ๑.๓ บรรยายการกระทำที่เป็นเหตุแห่งการร้องเรียน โดยระบุข้อมูล ดังนี้
    - ๑) การกระทำที่เป็นเหตุร้องเรียน
    - ๒) มีขั้นตอนหรือรายละเอียดการกระทำเหตุนั้นอย่างไร
    - ๓) ระบุพยานบุคคล พยานเอกสาร พยานวัตถุ (ถ้ามี)
- ๒ ลงลายมือชื่อและเขียนชื่อ-สกุล ด้วยตัวบรรจง พร้อมแจ้งที่อยู่ของผู้ร้องเรียนให้ชัดเจน เพื่อให้สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสตูล สามารถติดต่อผู้ร้องเรียนได้

*****

เอกสารอ้างอิง

1. คู่มือการดำเนินการทางวินัย กระทรวงศึกษาธิการ
2. คู่มือการอุทธรณ์และการร้องทุกข์ และแนววินิจฉัย ของ อ.ก.ค.ศ. วิสามัญเกี่ยวกับการอุทธรณ์และการร้องทุกข์สำหรับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาและเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานสำนักงาน ก.ค.ศ. กระทรวงศึกษาธิการ
3. คู่มือการดำเนินการทางวินัย สำหรับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ
4. หนังสือคดีปกครอง สำนักงานศาลปกครอง
5. พระราชบัญญัติราชบัญชีว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ.2546 และที่แก้ไขเพิ่มเติม
6. พระราชบัญญัติราชบัญชีเปลี่ยนข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ.2547 และที่แก้ไขเพิ่มเติม
7. พระราชบัญญัติราชบัญชีปกครอง พ.ศ. 2549 และที่แก้ไขเพิ่มเติม
8. พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2561
9. คำสั่งหัวหน้าคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ 19/2560 เรื่อง การปฏิรูปการศึกษา ในภูมิภาคของกระทรวงศึกษาธิการ

ผู้ร่วบรวม/เรียบเรียง/จัดทำรูปเล่ม

1. นางพิชญ์มาศ ประจุ ตำแหน่งนิติกรชำนาญการ สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสตูล
2. นายอานันติ มีบุญ ตำแหน่งนิติกรชำนาญการพิเศษ สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสตูล